

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνταγομή χειριδίαση : Δρ. 20.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' ό'α τὰ κώσκα και στο βιβλιοπωλείο Βασιλείου (όδος Σταδίου 42)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ο BENIZEΛΟΣ αποθεώθηκε στην Αλεξάντρεια. Τί σημαίνει όμως; Οι Αλεξαντρινάοι δὲν ἔχουν ψήφο κι όσο ἀξίζουνε δέκα ψηφοφόροι τοῦ Μελιδίου, ἔλεγε κάποιος πολὺ σοφά, δὲν ἀξίζουνε δέκα χιλιάδες Αλεξαντρινάοι, καὶ μὲ τὸ Σουλτάνο τους μαζί. Ἐπιχείρημα ἀκλόνητο ποὺ σβήνει ὅλη τὴν ἀποθεωτικὴ ὑποδοχὴ ποὺ τοῦ κάμνανε καὶ κάτω.

Ὡστόσο κάτι θάξίζουνε κι αὐτοὶ οἱ φουκαράδες κι ἂ δὲν ἔχουνε ψήφο, ἔχουν ψυχὴ ἑλληνικὴ καὶ ἴσια ἴσια στοὺς Ἕλληνες τοῦ ἐξωτερικοῦ, ποὺ ζοῦνε μακριὰ ἀπὸ τὰ κόμματα καὶ μακριὰ ἀπὸ τὶς μικροπολιτικὲς μᾶς κακαμοιρίες, ὑπάρχει ἡ πιὸ ἀβολή, ἀλόμα καὶ ἡ πιὸ γνήσια, ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ εἶναι κάτι νὰ τὴν ἔχει ἕνας πολιτικὸς μὲ τὸ μέρος του. Ψέματα;

ΔΕΥΤΕΡΗ ἐπιτυχία, ὕστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη του ἐπιτυχία μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Βουργαρικοῦ πολέμου, ἔχει στὸ δημοσιογραφικὸ ἐνεργητικὸ του ὁ φίλος Γρηγόρης Βασιλάς μὲ τὸ καινούριο του ἀνάγνωσμα «Ἀπὸ τὴν Σμύρνην εἰς τὴν Βαγδάτην—δολύκληρη ἡ διπλωματικὴ τραγωδία τῆς Ἀσιατικῆς αὐτοκρατορίας» ποὺ δημοσιεύει τώρα στὴ «Νέα Ἡμέρα».

Ὁ Βασιλάς μὲ τὰ δύο του ἀναγνώσματα ἀπόδειξε πὼς κατέχει τὸ μυστικὸ νὰ διαβάζεται, γιὰτὶ δὲ διηγῆται: ξερὰ οὔτε πάλι ἀραδιάζει ἱστορικὰ καὶ διπλωματικὰ ντοκουμέντα μὲ τρόπο ποὺ νὰ φέρνουνε βαρυστομαχιά, μὰ τὰ γράφει μὲ χάρη καὶ τὰ γαρνίρει μὲ διασκεδαστικὰ ἐπεισόδια, ὥστε νὰ διαδύονται, ὅσα γράφει, σὰ ρομάντζο.

Βαρυστομαχιά μόνο στοὺς Ἱταλοὺς δημοσιογράφους φέρουνε αἱ διπλωματικὲς ἀποκάλυψές του καὶ γιὰ τοῦτο οἱ φρετζέλοι βάλανε τὶς φωνές. Τοὺς ἄγγιξε στὰ ψαχνὰ ἡ ἀλήθεια.

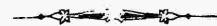

ΑΞΙΟΘΡΗΝΗΤΗ κατάστασι: Ἕνας παλιόθρονος ἀποπειράθηκε νὰ σκοτώσει τὸ διεθυντὴ τοῦ «Ἐθνους». Βέβαια, δὲ θέλουμε νὰ ὑποψιαστοῦμε πὼς εἶτανε βαλμένος ἀπὸ κανέναν πολιτικὸ, μὰ πρέπει νὰ τὸ θεωρήσει χρέος τιμῆς τῇ βαριά καὶ παραδειγματικῇ τιμωρίᾳ του

ὁ κ. Γούναρης, ἂ δὲ θέλει νὰ πιστευτεῖ πὼς στὶς ἡμέρες τοῦ βρουκολάκιασε ὁ τραμπουκισμὸς ἄλλης περασμένης κι' ἀξιοθρήνητης πολιτικῆς ἐποχῆς, ποὺ μὴ τέτια ἀναντρη ἀπόπειρα ἔδινε στὸ δράστη τῆς τὰ προσόντα γιὰ διορισμὸ σὲ θέσι κυβερνητικῇ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ εἶναι, καὶ κανεὶς δὲν τάρνεται, ὁ κ. Γ. Χατζηδάκης. Ἐπιστήμονας ὅμως εἶναι μόνο σὰ μιλάει γιὰ περασμένα πρόσωπα καὶ πράγματα. Σὰ φτάσει στὰ σημερινὰ ὁ κ. καθηγητὴς σβήνεται καὶ μένει μόνο ὁ κ. Χατζηδάκης, γιομάτος προσωπικὴ ἐμπέθεια ποὺ τὸν τυφλώνει σὲ σημεῖο ποὺ νάρνεται τὴν ἀλήθεια. Κι ἂ δὲ μᾶς πιστεύετε, ἀνοίχτε τὴ «Σύντομὴ ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης» ποὺ τοῦ τύπωσε τοῦτες τὶς μέρες ὁ «Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων». Οἱ τελευταῖες σελίδες σὲ κάνουνε νὰ ντρέπεται γιὰ λογαριασμὸ τοῦ κ. καθηγητῆ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΒΕΡΑ ΒΑΡΑΑΝΗ» τοῦ κ. Αἰμυλίου Ἰωνος.—Κοινωνικὴ ἱστορία κομμένη στὰ ἀχνάρια τῶν γαλλικῶν ρομάντζων. Θέλει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὴν ψυχολογίαν μιᾶς γυναίκας τῆς ἀσιατικῆς τάξης, ποὺ παλεύει μέσ' στὴ θάλασσα ἐνὸς ψεύτικου κόσμου. Αἰσθηματολογία κοινοτοπικὴ παλεύει σ' ὅλες τὶς σελίδες μὲ μιὰ πλατυλογία ποὺ κάνει ἀντιπαθητικὸ τὸ βιβλίο. Ὁ συγγραφέας φαίνεται νὰ εἶναι παιδί τῶν ἀθηναϊκῶν σαλονιῶν, κ' εἶται μᾶς δείχνει ἀθέλητα τί πνέμα στεῖρο καὶ τί ἀνάβαθος κόσμος βασιλεύει καὶ μέσα. Ἡ γλώσσα τοῦ βιβλίου, ἀξιοπαρατήρητο ἀνακάτωμα καθαρεύουσας ἰῶν αἰθουσῶν, μὲ τὶς ἀπαραίτητες ἀσυναρτησιές, ἀσυνταξίες κι ἀνορθογραφίες. Τὸ νὰ γράφῃς τὴ γλώσσα, «ὅπως μιλοῦμε», ἅμα εἶσαι ἀδιάβαστος, ποὺ δὲν κρατᾷς κανὸνα καὶ γραμματικὴ, νὰ λάθος ἀσυνώρετο καὶ τραμαχτικὴ ἀφέλεια. Κι ὅμως τὸ βιβλίο αὐτὸ λιβανίστηκε ἀπὸ λογίους ποὺ θέλουνε νὰ περνᾶνε γιὰ σοβαροὶ κριτικοί.

«ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ» τοῦ κ. Στρατῆ Μυριδίου. 2η.—Τὸ βιβλιαράκι μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴ Μιτυλήνη. Ἐχ' ἔξη δηγήματα ποὺ φανερώνουν κάποιο ταλέντο ἀξιοπροσοχῆς. Θὰ θέλαμε περισσότερη προσοχὴ ἀπὸ τὸ συγγραφέα στὸν τρόπο τῆς ἀφήγησης, εἶται ποὺ νὰ μὴν κουράζῃ τὸν ἀναγνώστη. Νὰ διαλέγῃ τὶς μεριές ποὺ θὰ βάλῃ τὸ χροῖμα χτυπητότερο, τὴν ἀντίθεση δυνατότερη. Κι ἂν στὸ σύνολο δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ κάθε δῆγημα τὴν ἐντύπωση ποὺ πρέπει νὰ βγαίνει ἀπὸ ἕνα καλλιτέχνημα, ὅμως ἔχει σελίδες καὶ ἡ εἰκόνα, ἡ ζωντάνια, ὁ σωστός χαρακτηρισμὸς σὲ κείνο ποὺ ζουγραφίζει, λάμπουν μέσα κι ἀστράφτουνε ζηλευμένα. Τὴ δημοτικὴ γλώσσα, τὴ μόνη βέβαια φιλολογικὴ, τὴ μελετᾷ σπουδαχτικὰ, ὅχι ὅμως τόσο, ὥστε νὰ πετάξῃ κάθε φράση ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα, καὶ κουβαλᾷ τοὺς δασκαλισμούς.

Ο ΤΟΚΟΓΑΥΦΟΣ ΠΟΥ ΡΟΥΦΑΕΙ ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, μελέτη τοῦ κ. Ἀθ. Μάλα.—Ξανατυπωμένα χωριστὰ σὲ βιβλίο, ὅσα ἄρθρα δημοσιεύτηκαν στὴν «Ἀκρόπολη» πᾶνον στὸ ζήτημα τῆς ἐκμετάλλευσης τοῦ γεωργοῦ

από τὸν τοκογλύφο. Γραμμένα μὲ πέννα δημοσιογραφική, ἀλαφρά καὶ πεταχτά, δίδουν μολοντοῦτο τῇ ζωφερῇ εἰκόνι πού παρουσιάζει ἡ ἀγροτική μας πίστη. Γιὰ τὴν πολιτεία ὁ λαὸς δὲν ἔχει ἄλλον προορισμὸ ἀπὸ τὸ νὰ δουλεύει γιὰ φόρους καὶ νὰ στρατεύεται.

•ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ•
ὑπὸ κ. Κλ. Νικολαΐδου. — Γραμμένη γεμανικά, μεταφράστηκε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν συγγραφέα καὶ τυπώθηκε στὴ σειρὰ τῆς «Πολεμικῆς βιβλιοθήκης Γ. Φέξη». Πουλιέται 4 δρ. σὲ ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

•Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΒΟΡΙΑ — Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ. Μονόπραχτα δράματα τοῦ κ. "Αλκη Θρύλου." Πρωτότειρη πέννα, ὥστοςο ἔχει ἀρκετὰ χαρίσματα καὶ τὸ σπουδαιότερο, ἔχουνε γλώσσα στρωτή, ὁμαλή, ὀλοζώντανη πού δὲν τολμοῦνε νὰν τὴ γράψουν ἔτσι πολλοὶ πού ποζάρουνε γιὰ δημοτικιστές. Ὁ συγγραφέας εἶναι νέος (ἡ νέα, γιατί κάτου ἀπὸ τὸν "Αλκη Θρύλο κρύβεται μιὰ χαριτωμένη Ἀθηνιωτοπούλα) καὶ ἔτσι τοῦ συχωριέται κάτσια ἀπειρία τῆς σκηνης. Τὰ δράματά του δὲν ἐνθουσιάζουνε μὰ καὶ δὲν ἀπελπίζουν. Κάτι ἔχει μέσα τοῦ καὶ κάτι θὰ γράψει μιὰ μέρα. Κι αὐτὸ εἶναι πολὺ γιὰ ἓνα νέο πού πρωταρχίζει. Σῶ εἰ νὰ μὴν παρυσυρθῇ ἀπὸ τὰ κοόφια καὶ ἀνευλικρινῇ παινέματα πού ἀπευθύνονται περισσότερα στὴν κοινωνικὴ του τάξη παρὰ στὸ ἔργο του. Ἀς βολώσῃ ταυτιά του καὶ ἄς δουλέψῃ. Σίγουρα τὸ δεύτερο βιβλίον του θὰναι καλύτερο, σὰν προχωρώντας στὴν ἡλικία γνωρίσει καλύτερα τὴ ζωὴ καὶ τὴ μελετήσει προσεχτικώτερα. Ὁ διάλογός του εἶναι πολυκαλὸς καὶ σὲ μερικὰ μέρη τέλειος. Χάρισμα σημαντικὸ πού λίγοι δραματογράφοι μας τὼχουνε.

GEORG BRANDES

ΓΙΑ ΤΟΝ ΊΨΕΝ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ

(HENRIK IBSEN INTIME)

Μετάφρ. Α. ΚΟΥΚΟΥΛΑ

13.—

Εἶναι καταπληκτικὸ τοῦτο γιὰ ἓνα σκεπτικιστῇ πού μοσεῖ τὸν ἰησουϊτισμὸ, νὰ καταλήγῃ δηλαδὴ σὲ μιὰ τέτοια γνώμη πού φέρνει τόσο μακριά. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ Νίτσε εἶναι σύμφωνος μὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἐναντίους του. Ὁ Ίψεν πάλι πού φανερώνεται μ' ὅλη τὴ δύναμή του ἓνας λάτρης τῆς ἀλήθειας, φτάνει, ὅσο ξετυλίγεται μὲ τὸν καιρὸ, στὸ σημεῖο νὰ βλέπει τὰ πράματα μ' ἓναν τρόπο ἀνάλογο. Δὲν πρόκειται γιὰ κανένα χωρατό, βέβαιον, ἔταν μὲ τὸ στόμα τοῦ Ρέλλινγκ, μέσ στὴν Ἀργιόπαπια, ὁ Ίψεν μᾶς μιλά γιὰ τὶς ἀπραϊτίητες ζωτικὲς πλάνες. (*)

(*) Τ' ὅτι ὁ Ίψεν ἔβαλε στὸ ὅτιόμα τοῦ δόχτορα Ρέλλινγκ λόγια πού εἶτανε μιὰ πίστη δική του καὶ τ' ὅτι ἀκόμα τοῦτο τὸ πιστεύανε καὶ οἱ ἄλλοι, τὸ μαρτυρᾷ τὸ ἀκόλουθο γεγονός: Ἐνας νορβηγὸς ἡθοποιὸς παίζοντας τὸ ρόλο τοῦ δόχτορα στὴν Ἀργιόπαπια, βγῇ εἰς πάνω στὴ σκηνὴ φορώντας τὴ μάσκα τοῦ ἴδιου τοῦ Ίψεν. Ὁ κόμης Προξόρ μιλώντας πάνω σ' αὐτό, παραδέχεται πὼς τὸ φέροισιμο τοῦ ἡθοποιοῦ εἶτανε χοντροειδέστατο, μὰ ἡ ἐπινόηση του ὡς τὰ μισὰ σωστή. Αὐτὸς φρονεῖ πὼς ἡ κεφαλὴ τοῦ συγγραφέα θὰ ταίριαζε περισσότερο στὸ Γρηγόρη Βέρλε. Σ. τοῦ Μ.

Στὴν ἀρχή, βέβαιον, κηρύχνει τὸ ζωτικὸ ψέμα ὡς ἀπραϊτίητο, μὰ μοναχὰ γιὰ τοὺς μέτριους ἀνθρώπους. Ἀργότερα ὅμως ὁ Ίψεν τραβάει πολὺ πιδ μακριὰ καὶ ἀποδείχνει μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πὼς ἡ ἀνάγκη τῆς πλάνης εἶναι ἀπραϊτίητη καὶ γιὰ τὸν ἀνώτερο ἀνθρώπο.

Ἀρχινώντας ἀπὸ τὸ δράμα τοῦ οἱ Βρυκόλακες, τὸν ἐβρίσκουμε νὰ σταματᾷ μπρὸς στὴ δυσκολία νὰ πεί γυμνῇ τὴν ἀλήθεια. Ἡ κ. Ἀλδινγκ δὲ θέλει μὰ καὶ οὔτε μπορεῖ ν' ἀπαντήσῃ στὶς ἐρώτησεις τοῦ Ὁσβαλτ γιὰ δ,τι ἀφορᾷ τὸν πατέρα. Σταματᾷ σὰν μπρὸς σὲ μιὰν ἀνάγκη, γιατί καταλάβαινε πὼς ἂν τοῦ μιλοῦσε θὰ τοῦ κατὰστρεφε τὰ ἱδανικά του. Δὴ πέρα λοιπὸν ἀντιτάσσονται τὰ ἱδανικά μὲ τὴν ἀλήθεια. Καὶ μοναχὰ σὰ βρίσκει μιὰ κατάλληλη περίφραση, μιὰ μεταμόρφωση νὰ ποῦμε τῆς ἀλήθειας, στὸ τέλος κοιτᾷ τοῦ ἔργου, τολμᾷ νὰ τοῦ τὴν ἀποκαλύψῃ.

Κι' ἔταν οἱ Σόλνες, οἱ Μπόρκμαν, οἱ Ρούμπεκ, πρόσωπα πού ἔκλεισε μέσα τους ὁ Ίψεν, ἄλλες φορές μὲ τρόπο δυσκολόδροτο καὶ ἄλλες φορές καθαρά τὴν ἴδια του τὴν προσωπικότητα—ἔταν θένε νὰ ὑπερασπίσουν ἓνα τους πόθο πού δὲν ἔχουν τὴ βεβαιότητα καὶ τὴν πίστη πὼς θὰ πραγματοποιηθεῖ, ἀρνοῦνται τὴν ἀπατηλότητά του, λέγοντας: «Αὐτὸ θέλω νάναι ἀληθινόν». Ὁ Σόλνες μάλιστα ἐπιμένει πὼς οἱ πόθοι του καὶ μόνο ἐξασκοῦνε μιὰ πραγματικὴ ἐνέργεια πάνω του καὶ ἔτσι κατέχουνε μιὰ δύναμη σκεδὸν μαγική.

Νὰ καὶ γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ Ράγναρ τὸ ἴδιο: «Τὸ περὶ σὲ σὰς;» Ἡ Χίλδα ἐπικυρώνει τὴ βεβαιότητα πού θέλει νάχει, πὼς ὁ Σόλνες εἶναι ὅλως διόλου ἀδιάφορος γιὰ τὴν Κάγια, μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο. «Ὅχι, μὰ εἶναι ἔτσι! Αὐτὸ δὲ μπορεῖ νάναι ἄλλιως. (Μὲ περιπάθεια). Θέλω—μὰ θέλω νάναι ἔτσι αὐτό!»

Ἡ κ. Μπόρκμαν ζεῖ πάλι μὲ τὴ ζωτικὴ πλάνη πὼς ὁ Ἐρχαρτ, ὁ γιὸς τῆς, θὰ γίνῃ ἓνας μεγάλος ἄντρας, πὼς θὰ κάνει ἓνα εὐγενικὸ ἐπάγγελμα γιὰ ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν τιμὴ τοῦ σπιτιοῦ.

Κ' ἡ ἀδερφή τῆς τῆς ἀπαντᾷ: «Αὐτὸ εἶναι ἓνα πρᾶμα πού μονάχα νὰ ὀνειρεύεσαι: μπορεῖς. Μ' ἂ δὲν εἶχες πάλι αὐτὴ τὴν ἰδέα γιὰ νὰ προσηλῶνεσαι, θάφηνες τὴν ἀπελπισία νὰ σὲ καταλύσῃ ὁλότελα».

Ὁ Μπόρκμαν ζεῖ μὲ τὴ ζωτικὴ πλάνη πὼς θάρθουν μ' εἰδικὴ ἀποστολὴ γιὰ νὰ τοῦ προσφέρουν τὴ διαίτησιν τῆς Τράπεζας. «Δὲν τὸ πιστεύεις πὼς θάρθουν; Πὼς θάναι μιὰ μέρα ἀναγκασμένοι, νὰ, ἀναγκασμένοι νάρθουν νὰ μὲ ζητήσουν; Ἐχὼ ἀπόλυτη πεποίθηση γι' αὐτό. Τὸ ξέρω μὲ μιὰν ἀσάλευτη βεβαιότητα. Ἀ δὲν εἶχα πάντοτε αὐτὴ τὴ βεβαιότητα, θάπρεπε ἀπὸ καιρὸ νάχω τινάξῃ τὰ μυαλά μου στὸν ἀγέρα».

Στὸν Ἐπίλογο ὁ Ρούμπεκ ὑπερασπίζει μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο τὴ σημαντικότητα τοῦ ἔργου του: «... Ὅταν εἶχα δημιουργήσῃ τὸ ἀριστοῦργημά μου—γιατί «ἡ Μέρα τῆς ἀνάστασης» εἶναι ἓνα ἀριστοῦργημα (νοιώθει πὼς ὅχει καταστρεμμένο)... Ὅχι, μὲναι ἀκόμη ἀριστοῦργημα. Εἶναι, πρέπει νάναι ἀριστοῦργημα!